

## Feilinformasjon om krigen

### debatt

Av Audun Holme, Bergen

Under vignetten *debatthar* BT trykket en rekke innlegg om Norges stilling under krigen. Mange av disse innleggene røper i beste fall en utrolig begrepsforvirring hos forfatterne. Spørsmålet om Norge fortsatt var i krig med Tyskland etter at de norske styrkene i Norge hadde kapitulert for den tyske overmakten, bør nå være endelig avklart for avisens lesere gjennom Egil Aarøs krystallklare innlegg 6. juni: Norge var i krig med Tyskland frem til landet vårt igjen var fritt! Fjortoft og Ulateig m.fl. lar seg neppe overbevise, men nå har

vi hørt hva de har av argumenter. De overbeviser ikke, og bringer ingen nye innsikter ved fortsatt skriving. Slik sett skulle en nå kunne sette sluttstrek.

Høgskolelektor Olav Engen har imidlertid et innlegg 7. juni som må kommenteres. Hans underlige påstand er at Norge ikke var i krig med Tyskland før 11. april. Kampene før denne datoen var nemlig, ifølge Engen, *nøytralitetsvern* og ikke krigsdeltakelse. Senkningen av «Blücher» ble utført mot ordre, hevder han. Dette sludderet får nå stå for hans regning, men det må reageres når han får spalteplass for en fortegnet framstilling av begivenhetene i tiden 9.-11. april.

Den tyske sendemannen Curt Brauer oppsøkte utenriksminister Halvdan Koht tidlig 9.

april, med de tyske kravene. Han la fram et krav om at regjeringen skulle sende ut et opprop om at ingen måtte motsette seg den tyske okkupasjonen. Etter en kort drøfting i regjeringen ble det enighet om at kravet måtte avvises. Da Koht meddelte den tyske sendemannen dette, svarte han, på tysk: «Da blir det krig, og intet kan redde dere!» Kohts svar lød slik, på samme språk: «Krigen er allerede i gang.»

Engen siterer vel utvalgte deler av samtalen mellom justisminister Terje Wold og kommanderende general Kristian Laake, i det møtet som fant sted på Rena 10. april. Laake var, skriver Engen, *prototypen på den lojale offiser*. Et litt mer utførlig møtereferat viser et annet bilde. Justisministeren skrev en rapport fra møtet til statsmi-

nister Johan Nygaardsvold. Her skriver Wold at general Laake var i tvil om hvem som faktisk var Norges statsminister, etter å ha hørt nyheten om at Quisling hadde dannet ny «regjering». Laake kritiserte at generalstaben hadde hørt lite fra regjeringen. Til dette svarte Wold skarpt: «Men hva har De gjort, herr general? Hvor er Deres dagsbefaling til troppene? Og hva er det jeg hører: Vårt land har vært i krig siden i går og så er den første mobiliseringsdagen i morgen?» På Wolds spørsmål om hvorfor det ikke var iverksatt åpen mobilisering, svarte da Laake: «Regjeringen har ikke bestemt det.» Møtet på Rena munnet ut i at Laake ble erstattet med Otto Ruge som ble utnevnt til ny kommanderende general.

Forvirringen omkring mobiliseringsordren har vært mye omtalt. At Quisling «tilbakekalte» denne ordren bidro selvsagt også til å så tvil. Men Koht ga om morgenen 9. april et intervju med NTB, som ble referert flere ganger i radioen. Der sa han at «det i natt gikk ut alminnelig mobiliseringsordre».

Det er naturlig at et lite land som Norge, uten noen erfaring med krig gjennom mer enn 100 år, fant det vanskelig å omstille seg til rollen som krigsdeltaker. Men ingen som ikke ønsket å tvile, kunne være i tvil om at Norge var i krig med Tyskland fra 9. april 1940. BT bør nå slutte med disse revisjonistiske innleggene. Dette ikke minst ut fra den rollen avisen selv kom til å spille under okkupasjonen.

B. 136-98

109600